

Brigada Tavčmana Franca-Lenarta je odšla na Mladinsko progo

Ko sem dospel v Celovec, je imel štab brigade ravno svojo zadnjo sejo. Rado vedno so ogledovali mladinci mojo trebušasto aktovko, ki sem jo položil na mizo. Vsi so imeli vprašanje na ustih, kaj sem prinesel, ker so že vsi težko čakali na potne liste in na odhod v Jugoslavijo. Nisem jih hotel dalje mučiti in sem jim razodel skrivnost, da sem prinesel potne liste za brigado. Veselja, ki je zavladovalo med njimi, ni mogoče opisati. Od samega veselja in navdušenja so mi začeli stiskati roke. Drug za drugim so vpraševali: »Kdaj pa gremo?« »Ali je res moj potni list tudi tukaj?« »Kdaj pa jih dobimo?«

Misli so jim poletele v daljavo in šele po daljšem presledku so nadaljevali s sejo. Podrobno so se zmenili za odhod in za zadnje priprave.

V soboto se je sestala prva četa pri Sv. Jakobu. Vsi člani čete so se udeležili seje in tam obravnavali vsa vprašanja, ki jih je treba pred odhodom rešiti. Tudi pri njih je napravila vest, da so potni listi že tukaj, veliko veselje. Vsak mladinec bi najrajši že kar v rokah držal svoj potni list in se s tem prepričal, da je zdaj resnica — odhod v Jugoslavijo, na progo.

»Zakaj pa si ti tako vesel?« sem vprašal mlajšega mladince.

»Ker smem v Jugoslavijo!« je bil njegov odgovor, ponosen in samozavesten.

»Ali se tako veseliš odhoda?«

»Seveda, že več mesecev čakam, da bo šla brigada.«

»Kdaj pa si se javil za mladinsko progo?« sem ga ponovno vprašal. Z žarečimi očmi mi je odgovoril:

»Že lani sem se prijavil za mladinsko progo Brčko—Banoviči. Kako razočaran in žalosten sem bil, ko sem slišal, da brigada ni dobila dovoljenja za potovanje. Ko sem letos izvedel, da hoče spet ena brigada na progo Šamac—Sarajevo, sem se takoj zanimal in se že prvi dan javil. Danes pa si ti povedal, da so potni listi že tukaj. Oh, kako sem vesel!«

Tudi drugim se je že na obrazih čitalo veselje. Vsak hoče povedati, kaj ima že pripravljenega za odhod. Posebno zaradi orodja so v skrbeh: ali je bolje vzeti lopato ali kramp? Neki mladinec bo vzel celo oboje s seboj, ker pravi: »Jaz hočem postati udarnik! Zato bom tudi za dva delal!« Seveda ni samo on, ki hoče postati udarnik.

Nel! — Vsi so si v tem edini, da bodo z vsemi močmi delali na obnovi porušene domovine, kakor pravilno imenujejo Jugoslavijo. Res prava koroška mladina, trda in neutrudljiva.

Govorili so o darilih, ki jih hočejo ponesti bratski jugoslovanski mladini. Vsak bi hotel kaj boljšega in lepšega ponesti, da bi s tem pokazal svojo povezanost z brati onstran gora.

Vsa nedelja je bila ena sama priprava za odhod mladinske brigade. Veselo so se pogovarjali o bližnjem potovanju v Jugoslavijo. Za slovo se je sestala mladina na sestanku, kjer so veselo prepevali. Popoldne so se šli skupno kopat. Treba je za dva meseca vzeti slovo od lepe Koroške.

PONEDELJEK — DAN ODHODA

Že zjutraj so mladinci opravljali zadnje priprave. Mladinci, ki ostanejo tukaj, so se že dogovarjali, kako bodo spremljali odhajajočo brigado na postajo. Seveda je bilo takoj opaziti, da so žalostni, ker ne morejo z brigado na mladinsko progo.

Prvi člani brigade že prihajajo. Ljudje se zbirajo na postaji, posebno mladina je zbrana v velikem številu. Vsak brigadir nosi svoje orodje — veselo vi-

hti rdečo ruto nad glavo. Pridejo mladinci in mladinke iz Podjune, Roža in iz drugih krajev. Čeprav se prej še niso videli, postajajo danes najboljši tovariši. Saj imajo vsi isti cilj pred seboj: kot koroška mladina pomagati pri obnovi Jugoslavije, skupaj z mladino bratskih držav in mladino vsega sveta.

Ponosni so na orodje, ki ga držijo v rokah. Na vprašanje, zakaj nosite te stvari s seboj, ki ga je stavil neki »domovini zvesti« mladinec, mu naša mladinka odgovori s povzdignjenim glasom:

»Mi gremo v Jugoslavijo kot delavci, ne kot letoviščarji. Pri delu pa rabimo tudi orodje, na katero smo posebno ponosni.« Junak, ki je stavil vprašanje, si po tem odgovoru ni znal drugače pomagati in je med splošnim smehom potuhnjen odšel. To je našo brigado še bolj navdušilo. Veselo so si razkazovali vsak svoje orodje, ki ga ponesejo na progo.

Prinesli so tudi slike maršala Tita, šopke cvetlic in palice za zastave.

»Te slike bomo prinesli na progol« je rekel mladinec, ki jih je nosil.

Kaj pa je to? Vse gleda po cesti dol

in napeto posluša. Ali ni to slovensko petje? ... Mladinci iz Podjune prihajajo. Poln avto jih je in pojejo: »... grem v partizane med junake zbrane!« Burno jih pozdravljajo že navzoči mladinci in jih sprejmejo v svoje vrste. Tudi ti mladinci so prinesli orodje s seboj, s katerim hočejo delati v skupnem delu svetovne mladine.

Vsa brigada je zbrana. 50 mladincev in 19 mladink je prišlo, da odpotujejo na mladinsko progo. Na postaji je vedno več ljudi, ki so spremljali odhajajoče. Mnogo mladincev z žalostnimi pogledi opazuje zbrano četo, ker bi tudi oni radi šli na delo v Jugoslavijo.

»Zakaj se pa ti nisi javila za brigado?« vprašam mladenko, ki žalostno poveša oči.

»Nisem mogla, ker gre zdaj moj brat, ampak za drugo brigado se bom takoj javila.« mi odgovori.

Res, lahko smo ponosni na takšno mladino!

Bliža se trenutek odhoda. Brigada se zbere pred vlakom. Fotografiranje. Mladinci vzamejo slovo od svojih znancev.

Zastopnik POOF-a spregovori zbrani brigadi poslovilne besede.

Med govorom je bil večkrat prekinjen, ker so mu člani brigade in zbrani ljudje tako ploskali.

Komandant brigade se mu je v imenu vse brigade zahvalil za njegove tople besede in obljubil, da bo brigada napela vse sile in mlade moči, da bo postala udarna. Obljubili so, da bodo delali čast spominu padlega tovariša Lenarta, katerega ime nosijo.

Brigadirji stopajo v vlak, katerega so okrasili s cvetjem, gesli in slikami maršala Tita. Z voza sveti na eni strani napis: »Mladinska proga bo naša šola in kovačnica!«, na drugi strani pa priča napis »S Titom v borbi, s Titom v obnovi!«, da se pelje Titova mladina na delo — za obnovo domovine.

Postajni načelnik da znak, vlak se začne premikati proti meji, ki nam je še danes vsiljena. Iz vsakega okna vihra ena zastava brigade ali čete s peterokrako zvezdo. Brigada se odpelje s pesmijo »Grem v partizane...« v pravo in svobodno domovino — Titovo Jugoslavijo.

Za dva meseca je odšla koroška mladinska brigada na progo Šamac—Sarajevo. Ni odšla sama. S seboj nosi vsa sroa nas mladincev, ki smo ostali tukaj, in vseh koroških Slovencev.

Ponesite v svobodno domovino naše borbene pozdrave

POSLOVILNE BESEDE ZASTOPNIKA POKRAJINSKEGA ODBORA OF OB ODHODU BRIGADE

Dragi tovariši mladinci in mladinke!

V petek je odpotovala 15-članska mladinska delegacija ZMSK na Svetovni mladinski festival v Prago.

Danes odhaja prva mladinska delovna brigada Slovenske Koroške na gradnjo mladinske proge Šamac—Sarajevo.

V nekoliko dneh bodo odpotovali naši najmlajši tovariši-pionirji na počitniško kolonijo v svobodno domovino.

To so rezultati organizacije in organiziranega dela Zveze mladine za Slovensko Koroško. Mladina na ta način uresničuje svoj začrtani program. Uresničuje ga pa zato, ker je šla na delo z najtrdnjšo voljo, da doseže to, kar si je postavila za cilj.

Rezultati, ki jih je mladina dosegla, najbolj jasno dokazujejo, kako ničeva in smešna je odredba celovškega varnostnega direktorja in bivšega Hitlerjevega oberstaltjanta Stossierja, ki je slovensko mladinsko organizacijo hotel proglasiti za ilegalno, češ da ta organizacija za varnostno direkcijo »ne obstoja«.

Slovenska mladina pa ob tej priložnosti lahko ugotovi samo naslednje:

Slovenski narod na Koroškem ve, da je Zveza mladine obstojala vse od leta 1942, ko se je v najtežjih časih borila s puško v roki proti Hitlerjevemu banditizmu in njegovim oficirjem. Slovenski narod pa tudi ve, da v tem času ni obstojala celovška varnostna direkcija pod poveljstvom današnjega polkovnika Stossierja. Tudi v bodoče bo naša mladina »obstojala« tudi takrat, ko bodo iz celovške varnostne direkcije morali izgniti zadnji Hitlerjevi oficirji in podrepniki. To je edini in najprimernejši odgovor na vse, dosežanje ugotovitve varnostne direkcije.

Na ta način si je mladina tudi jasno začrtala pot, po kateri bo v bodoče hodila. To je pot borbe, to je dediščina, ki jo je prevzela od naših borcev partizanov. Po tej poti in samo po tej bomo lahko dosegli naš veliki cilj — združitev in svobodo slovenskega naroda.

Odhod vas mladincev na gradnjo proge je pa še posebno važen. Jugoslovanski narodi že uresničujejo petletni načrt, s katerim bodo zacementirali vse pridobitve narodno osvobodilne borbe.

To je nadaljevanje borbe, ki se je pričela že leta 1941. To borbo smo kot sestavni del slovenskega naroda vodili tudi mi in jo hočemo skupno z njimi tudi nadaljevati.

Zavedajte se: vsak kilometer nove proge, vsaka opeka na zgradbi nove tovarne pomeni močnejšo Jugoslavijo, pomeni za nas dan bližje k svobodi.

Med vami bodo gradili progo tudi naši avstrijski tovariši. Oni so predani antifašisti, naši resnični borbeni zavezniki. Tudi oni bodo gradili progo v Jugoslaviji, na progi boste skupno gradili mostove in prebijali tunele. Močnejši od železobetona mora biti pa zgrajen most borbene zaveznitve med avstrijsko in slovensko antifašistično mladino.

Ob tem mostu si mora razbiti glavo vsak poizkus ustvarjanja novega fašizma na Koroškem in v Avstriji. To mora biti most skupne borbe za svobodo. Močna, napredna, socialistična Jugoslavija je najboljši zaveznik avstrijskih antifašistov v njihovi borbi proti vladajoči reakciji.

Tovariši, tovarišice, slovenski narod vas pošilja kot najboljše med najboljšimi. Vaša dolžnost do naroda je, da s

svojim delom opravičite zaupanje, ki ga uživате. Ko se vrnete, vas čaka še neizprosna borba. V tej borbi boste potrebovali močno orodje: predanost borbi slovenskega naroda, borbi za svobodo, znanje in zdravo telo. Oborožite se s tem orožjem, ker le s tem bomo skupno premagali vse temne nakane naših sovražnikov! Delo na mladinski progi vam bo to orodje napravilo nepremagljivo. V imenu POOF-a za Slovensko Koroško vam želim pri vašem delu zelo dobrih uspehov.

Ponesite v svobodno domovino naše borbene pozdrave! Vsem bratom in sestram v svobodi povejte, da smo trdno odločeni vztrajati v borbi, da nas pri tem ne ustrašijo nikake žrtve več, saj se zavedamo, da se danes borimo kot sestavni del najbolj naprednih slovanskih narodov.

Izročite naše pozdrave junaški mladini v svobodi in vsem mladincem ostalih narodov, ki na progi skupno z vami utrjujejo napredno fronto vsega sveta.

Zelim, da se prva mladinska delovna brigada Franceta Tavčmana—Lenarta vrne kot udarna!

Smrt fašizmu — svobodo narodul!

Fizikulturene vaje na mladinski konferenci v Dulah

Pred seboj imamo bodočnost

Z geslom »Zdrav duh more živeti le v zdravem telesu« je otvorila naša mladina 8. julija tridnevno pokrajinsko konferenco Zveze mladine za Slovensko Koroško, katere so se udeležili delegati iz vseh delov Slovenske Koroške. Poleg veselega petja, telovadnih vaj in fizikalnih iger je izpolnila program tridnevne konference resna šola mladinskih aktivistov za nadaljnje politično delo med slovensko mladino na Koroškem. Konferenca so se udeležili tudi zastopniki POOF-a s predsednikom dr. Petkom na čelu, ki je izrazil svoje veselje nad tako živahno, navdušeno in delovno mladino.

Delovni program so izpolnila obširna poročila Pokrajinskega odbora ZM in posameznih okrajev o položaju na terenu in o izvršenem delu od začetka tekmovanja do konference. V posameznih referatih si je mladina začrtala smernice bodočega dela in si razširila obzorje gledanja na svetovni politični položaj in na razmere na Koroškem.

Tovariš Primožič Franc — Marko je v svojem referatu poudaril, da mora mladina, ki je nosila v osvobodilni borbi največji delež na svojih ramenih, stati tudi danes v prvih vrstah. Mladina si v tej borbi nabira izkušnje za poznejše delo, saj je ona tista, ki bo nekoč morala prevzeti tudi politično vodstvo. Naše vodstvo pa mora izhajati iz ljudstva in v njem morajo biti zastopani vsi sloji. Mladina, ki bo nekoč prevzela vodstvo, bo morala voditi svoj narod po poti naprednih sil. Mi stojimo v naprednih vrstah, zato imamo pred seboj bodočnost. Današnja prva naloga mladine pa je, da se čim več nauči. Knjiga je danes naše glavno orodje. Vsa mladina, tudi naš študent, mora biti najtesneje povezan s svojim ljudstvom, da bo kot bodoči politični delavec znal postaviti povsod na prvo mesto interese ljudstva in skupnosti.

V svojem političnem pregledu je nakazal vse nakane reakcije, ki skuša razdvojiti slovensko ljudstvo na Koroškem, da bi ga tako laže odvrnila od njegove

borbe za svobodo. Povsod, kjer vlada protiljudski interesi, se poraja nov fašizem, ki grozi, da bo pahnil svet v novo vojno. V nasprotju s tem pa so napredni narodi, med njimi narodi Jugoslavije, stopili na pot demokratične obnove. Pri uresničevanju te obnove pa kaže povsod mladina največji delovni polet.

Tovariš dr. Mirt Zwitter je kot tajnik SPZ nakazal smernice za novo pot naše prosvete in dela mladine na prosvetnem sektorju. Mladina je opravljala udarniško delo na prosvetnem področju. Potrebno pa je, da se sodelovanje med mladimi in starejšimi prosvetaši poglobi in vskladi tako, da bo zavel v vsej naši prosveti duh novega časa. Postaviti moramo nove temelje svojemu delu in vložiti vanj novega duha, da bomo enotno dvigali kulturno raven delovnih množic. Zato mora mladina v delo vložiti mnogo truda in vnesti svojega udarniškega poleta.

Naša naloga je, je dejal tov. Danilo Kupper, da pravilno pojmujeemo svojo borbo in vlogo mladine v tej borbi, ki ne stremljamo samo za narodno, ampak tudi za socialno, kulturno in gospodarsko rešitvijo našega ljudstva. To pa moremo doseči le s priključitvijo k FLRJ. Za svoje pravice ne moremo prosjati. Kakor so se borili partizani za slovensko zemljo, tako se bomo borili mi naprej za naše pravice.

Tovariš Edi Markic je govoril o vzgoji naših najmlajših. Ne smemo dovoliti, da bi nam šola odtujila našo šolsko mladino, ampak jo moramo sami vzgajati in povezati v našo organizacijo pionirjev, da bomo vzbudili in gojili tudi pri najmlajših narodno zavest in ljubezen do slovenske besede.

Konferenca, katere so se udeležili tudi zastopniki »Svobodne avstrijske mladine« (FOEJ), je pokazala najlepše uspehe in sadovi nalog, ki si jih je mladina postavila na tej konferenci, se do danes že na mnogih področjih jasno kažejo.

Naša mladinska brigada na poti v Šamac

Pismo iz Ljubljane

NA JUGOSLOVANSKIH TLEH

V LJUBLJANI

V temi karavanškega predora smo pustili vso težo neizprosne boja za naše pravice, vse skrbi in grenke izkušnje. V domovino smo prispeli z veselimi srei, sijajnimi očmi in s smehom na ustnicah. Vzklikanj in navdušenju naših brigadirjev ni bilo konca ne kraja. »Sedaj pa odprimo oči in ušesa! Prav nobena stvar nam ne sme uiti!« meni hudo mušnež.

Na Jesenicah so sprejeli brigado z godbo, pesmimi in vzklikanjem. Zastopniki množičnih organizacij so nas pozdravili s kratkimi nagovori, nato smo skupno odkorakali v mesto, kjer smo se zadržali približno eno uro.

V Kranju so na kolodvoru čakali primorski pionirčki, ki so na počitnicah v Sloveniji. Čas nam ni dopuščal, da bi se porazgovorili z njimi; sicer bi pa šlo malo težko. Skoraj vsi so iz Trsta in ker tudi tam Slovenci niso imeli svojih šol, pionirčki ne obvladajo dobro slovenskega jezika.

»Kje se pa bomo zdaj ustavili?« sprašuje Fricej. »Nič prej kot v Ljubljani.«

»Tam bo gotovo veliko ljudi, ki nas bodo sprejeli,« omeni Mojca.

»Pozni bomo. Ne verjamem, da nas bodo pričakali na kolodvoru,« pove počasi in težko Tevž. »Tako so nam tudi sporočili iz Ljubljane,« še doda.

Žalost in razočaranje sta se zazrcalila na obrazih.

»V Ljubljani pa da ne bo sprejema,« ni šlo v glavo Jozeju.

Ljubljanski kolodvor pa je bil ves živ. Ob vzklikanju Slovenski Koroški in naši brigadi smo se komaj mogli na peronu uvrstiti v čete, toliko Ljubljancev nas je prišlo pozdravit. — »Saj smo vedeli, da bodo prišli. Samo govorilo se je tako, da bi nas tembolj presenetili.« Veselih in žarečih obrazov smo korakali po ljubljanskih ulicah in hoteli kar na en mah vse dojeti. To je Ljubljana. To je Slovenija. To so ljudje, ki nas ljubijo, ki mislijo z nami. Tu smo doma.

»Ali pri vas vsi obvladate slovenščino?«

»Taka je ta stvar. Govorimo že precej dobro, a s pisanjem in slovnico je težje. Zato bomo tudi organizirali jezikovne tečaje, da se nas bo čim več naučilo pravilne slovenščine,« pojasni kulturno-prosvetni referent naše brigade.

»Kako pa kaj drugi tečaji? Ali jih nameravate obiskovati?«

»Seveda. Vsi naši mladinci in mladinke želijo čim več pridobiti na mladinski prog. Dobro vedo, da jim bo ostajalo dovolj časa za učenje in izobrazbo. Z znanjem, ki si ga bomo pridobili na prog, bomo lahko še bolje sodelovali v boju za naše pravice in dokončno osvoboditev.

»Kako pa si zamišljate srečanje z mladinci drugih narodnosti?« povpraša tovariš Janez.

»Mislim, da ne bo nič drugačno, kakor

je bilo srečanje z dansko in norveško mladino v Podrožici. Po petih minutah nismo več občutili razlike. Sedaj smo prepevali danske, potem slovenske, pa norveške pesmi, najbolj pa so nas združevale udarne partizanske. Med mladino ni razlik in sovraštva, ki ga netijo temne, nazadnjaške sile. Prepričan sem, da se bomo tudi na mladinski prog tako zživeli in sprijateljili z vsemi mladinci in mladinkami katere koli narodnosti, saj nas bo združevala ista misel: Graditi in dograditi prog Šamac—Sarajevo,« je odgovoril komandant Tevž.

Taki in podobni razgovori so se razpletali med ljubljansko mladino in našo brigado. Še dolgo bi se pogovarjali, pa smo se morali še dobro odpočiti in pripraviti za nadaljnjo pot.

Naslednji dan ob 7. uri zjutraj smo se poslovili od bele Ljubljane in se odpeljali proti Šamcu.

Pismo koroške mladinke z mladinske proge

Draga mladina!

Dolgo sem se pripravljala, da vam napišem nekaj vrstic, toda danes bom to priložnost izkoristila. Hočem vam opisati, kje sem in kaj delam. Dne 3. julija sem šla v brigado, kakor več Korošic, ki smo skupaj v internatu Radovljica. Gotovo vam je vsem znano, zakaj sem stopila v brigado in kakega pomena je. Odpeljali smo se nato skupno še z drugimi brigadami v Bosno in prispeli sem čez dva dni. Tu gradimo prog Šamac—Sarajevo. Gotovo ste že slišali o važnosti te proge, saj je vsemu svetu znano o tej prog in so tukaj tudi brigade z vseh kontinentov sveta. Gotovo pride tudi kdo od vas, brž ko dobite dovoljenje. Naša deonica je v Kakanju, severno od Sarajeva, kjer je velik rudnik. Pokrajina je tukaj zelo lepa, ugaja mi kakor Koroška.

Delamo po 7 ur na dan. Vstajanje imamo ob štirih in na delo gremo ob 5. uri. Delamo pa v izmenah, en teden dopoldne, drugi popoldne, nato ponoči in tako se bomo menjavali oba meseca, kar bomo tukaj. V ostalem prostem času pa se izgrajujemo na političnem, fizičnem, fizikalnem in kulturno-prosvetnem področju in drugem. Delamo velik nasip, ker dolina pada; tako najprej kopljemo zemljo, oziroma ilovico, naklada-

mo na vozičke in odpeljemo na nasip, kjer se potem planira.

Vročina tukaj ni takšna, kakor se govori, se da kar dobro delati. Naša baraka je zgrajena čisto ob reki Bosni, da se tudi kopamo in umijemo po delu. Proge je do sedaj zgrajene že 60 km, od Šamca do Doboja. Do 29. novembra pa bo zgrajen še ostali del do Sarajeva. Drugo leto se bo pa prog nadaljevala do Dubrovnika, pristanišča ob Jadranu. Ko bi vi videli, kako navdušenje in kako veselje imamo mi tukaj, ko delamo, bi vsak od vas želel postati brigadir in do- prinešiti svoj delež k obnovi svoje matere Jugoslavije. Saj bomo imeli po tej prog zvezo z bogatimi rudniki Bosne in s pristaniščem Dubrovnikom. Poleg tega imamo tudi dovolj zabave in plesa. Tukaj se učimo razna kola in ples, ki so zelo lepi. Ob večerih imamo taborni ogenj, nakar pojemo ali plešemo.

Tako sem vam opisala življenje v brigadi in upam, da dobim v najkrajšem času odgovor.

Prejmite mnogo tovariških pozdravov od Ivankel!

K. I.

2. kranjska brigada Pavka Korčagina, 3. četa, 4. deonica, 8. sekcija, pošta Lošva, Kakanj, Bosna.

Za svoj narod se je hrabro borila

Tatjana — tovarišica Malka Oraže iz Lobnika pri Železni Kapli, ki so jo pred letom krogle iz puške zavezniškega vojaka smrtno ranile, je zrasla kot rečna deklica pri svojem stricu Vivodu in se razvila v hrabro in zavedno slovensko dekle. Že kot otrok je spoznala vse gorje, ki je prihajalo nad slovenski narod na Koroškem. Ko se je začelo partizansko gibanje na Koroškem, so bili partizani pri Vivodovi družini zmeraj dobrodošli in nikdar niso odšli lačni od hiše. Družina je poznala vso veličino borbe teh najboljših sinov slovenske zemlje.

Že zgodaj se je naša Malka povezala v borbo in skupno z drugimi Vivodovimi dekleti pomagala v borbi za svobodo slovenskega naroda. Obveščevala je naše borce, jim prinašala sanitetni material za ranjence, hrano in obleko ter po svojih mladih močeh kljub nevarnosti gestapa pomagala širiti osvobodilno gibanje med prebivalstvom.

Prišel pa je dan, ko je gestapo posegla tudi po Vivodovi družini in jo odpeljala v tujino, daleč proč od rodne zemlje. Le Malki in dvema dekletoma se je posrečilo, da so se umaknile krvavim rokam gestapa in pobegnile v partizane. Tako so ostale na svoji zemlji in postale hrabre borke za njeno svobodo.

Naša Malka se je klicu domovine odzvala že kot 18-letno dekle. Dne 14. januarja 1944 je postala partizanka in prišla za orožje med prvimi slovenskimi mladinkami na Koroškem. Mlada partizanka Tatjana je s puško v roki stopala skozi ogenj in trpljenje v strjenih partizanskih vrstah v borbi proti izkoriščevalcem in zatiralcem malih narodov. Ponočno in vsotrajno je stopala v najhujših borbah. Povsod, kamor jo je vodila pot,

je nosila trdno prepričanje, da je blizu rešitev in osvoboditev teptane in s krvjo naših bratov prepojene zemlje Slovenske Koroške.

Srečno je prestala krvavo borbo. Ko se je vrnila na svoj mirni dom v Lobniku, se ni odrekla nadaljnji borbi, ki jo je moral biti slovenski narod na Koroškem še naprej za svojo končno osvoboditev. Zavedala se je, da neosvojejeni narod še potrebuje novih žrtev, nove borbe in novih delavcev.

Kot funkcionarka Osvobodilne fronte in mladinske organizacije je zvesto izpolnjevala svoje naloge, ki ji jih je nalagal slovenski narod. Vedno je bila dobre volje in nikdar se je ni lotevalo malodušje. Kakor v partizanih, tako je tudi v njenem političnem delu spremljala našo nepozabno tovarišico Tatjano na vseh njenih potih vesela slovenska pesem. Kamor je prišla, si je pridobila novih prijateljic in prijateljev, ki so po njenem zgledu postali hrabri in odločni kakor ona sama.

Hudo nas je zadela vest lani 10. avgusta, da je naša hrabra tovarišica in prijateljica odšla za vedno od nas. Strel iz puške zavezniškega vojaka, s katerimi se je borila skupaj proti nacizmu, je povzročil smrt požrtvovalne in hrabre mlade partizanke Tatjane. Darovala je svoje cvetoče življenje za neodrešeno domovino, skupno z borci partizani, ki so padli zato, da bi mi živeli svobodno in srečno življenje. V tej borbi nas spremlja prisega, ki smo jo dali naši nepozabni Tatjani, ki je odšla od nas zato, da še bolj močno živi med nami vsemi in nas opominja, da nad njenim grobom še ne veje veter svobodne slovenske zemlje.

Vi.

PREDOR VRANDUK je prebit

V nedeljo 29. junija je mladinska proga praznovala svojo veliko zmago. Mladi graditelji so prebili predor pri Vranduku trideset dni pred rokom po gradbenem načrtu in sedemnajst dni pred rokom, ki so si ga bili sami postavili. O proslavi zmage nam govori tole poročilo:

Dopoldanski vlak proti Vranduku. Po dolini Bosne, prepredeni z zorečimi žitnimi njivami in redkimi hišami skromnih bosanskih vasi, se belijo vmes v kratkih presledkih barake, za katerimi na visokih drogovi v rahlem vetru plapolajo trobojnice; po nasipih, ponekod sredi golih strmih skal, drugod vdolane v zelena pobočja hribov, nam govore parole in napis, da je deželo tod preplaval nov tok mladega življenja, ki zna rušiti in tolči, a še z večjim zaletom graditi. Kakor da je Bosni v nasmehu zatrepalo srce in utripnilo po dolgoletnem zastoju: ponekod čuješ pesem iz bližnjih taborišč, drugod nam mahajo z rokami in nas iz daljave pozdravljajo brigadirji. Še reka, spremljajoča nas vseskozi, pobožno šumi na plitvi strugi, blatna od zadnjih nalivov, sonce zdaj nam medlo zasmeje.

Stojim ob oknu in gledam preko dolin, ki jo sekajo strmo se dvigajoči hribovi. Počasi, potem pa vedno bolj se zožujejo; bližamo se središču mladinske proge, njenim vratom, kakor pravijo. Zraven mene stoji tovariš, gledava in misliva vsak svoje. Včasih pošili na moje prsi; po znaku s proge se spoznajo brigadirji. Tudi njemu je pripet na levi strani, nad njim še lanskoletni.

»Kuda putuješ, družo?« bi rad vedel.
»U Vranduk. Mislim, da i ti.«

Pokima v odgovor. In začneva o predoru, saj nama je že vse znano, nešteto krat sva slišala pripovedovati o njem, čitala sva v časnikih ali pa sama videla. Pa človek le rad govori o tem, saj takih stvari ne najdeš povsod, le mladinska proga jih lahko nudi. V minerijah, težah, obvezah, normah... In sredi živahnega pogovora se vlak nenadoma ustavi. Spogledava se, kakor bi se hotela vprašati: »Že?« In izstopiva.

Če bi se človek nenadoma sredi noči zbudil v tej dolini, bi mislil, da ga je zaneslo nekam gor ob naši Savi, proti Trbovljam, Hrastniku. Dokaj podoben je ta kraj na prvi pogled onim; nekaj sto metrov široka dolina, zajedena kakor korito med poraslo hribovje, na njenem dnu reka, ki jo spremlja cesta po eni in proga na drugi strani. To je tam, kjer se začneja proti Vranduku, ki obrne smer doline v ostrem kotu, ravna vrsta barak; kar nekje v čudnih, tujih napisih se človek izgubi: Skandinavija, Danska brigada, Sverige, Palestinska četa, Minerska, Epon... Očesu le manjka nečesa, kar bi ga spomnilo na našo zemljo: kakšna dva kilometra navzgor proti severu od tega mednarodnega taborišča še sameva vas, gruča nizkih hiš, narinjenih druga k drugi, pa spet razvlečenih naprej v polje, proti jugu pa je treba potovati skoraj dve uri, da zagledaš na desni strani reke, strmo nad sabo, kopačo glavo hriba, posuto s hišami, ki so znešene kakor orlovsko gnezdo na skalnate stene. Čudno se zdi, da so se ljudje zatekli prav po teh kozjih stezah na strmi vrh; jasno postane vse v trenutku, ko zagleda človek staro, razpadajočo trdnjavo iz kdo ve katerega stoletja. Varno je bilo tu gori in udariti se je dalo z vzvišenega hriba po sovražniku v dolini.

Grejo proti predoru. Od vseh strani prihajajo brigadirji, v gruclah, posamezno, čisti in zlikani, kakor za praznik. Kakor drugi se vzpenem po strmim nasipu, nasutem iz kamenja predora, in zgoraj pred vhodom se zgubim v množici ljudi.

Morje zastav, prešteti jih ni mogoče. Vseh barv, vseh narodov — prinešene od daleč s severa in juga, kakor matere spremljajo svoje ljudi. V vetru, ki jih majo, se zdijo, kakor bi druga drugi podajale roke in potrjevale klice: »Bratstvo — edinstvo«, ki obveljajo šele tedaj, ko človek vidi, kako jih potrjujejo

trdo prižete roke, ki jih je sklenila naša proga.

Nizko nad nami brni motor letala. Trikrat, štirikrat odplove, pa se spet vrne med nas, vedno niže. Zdaj pa zdaj se vsujejo iz njegovega trupa listki, bleščeči se v soncu, ki se izza raztrganih oblakov opira v naše oči, in migetajoči kakor srebrna rosa v zgodnjem jutru.

Z nekoliko vzvišenega mesta neprestano govore. Ojačevalec bobni tam ob strani, brigadirji poslušajo sedeči po kamenju pobočja, po poti, cesti, pod drevesi. »Pohvaljene so ponovno... Pri-znanje za delo dobijo... Predor je prebit mesec dni pred rokom, osemnajst dni pred obvezo... Obvezujemo se ponovno...«

Sprejem mladinske štafete na Vratih

»Trikrat hurale!
»Huraaaaa!
»Živel...
»Živel...
»Bratstvo — edinstvo! — Bratstvo, edinstvo!...
Letalo še vedno brni nad glavami.
Gledam mlade obraze, napol nasmejanje, z zamišljeno zročne nekam, človek sam

ne ve, kam: — preko tega, v dni, za katere so položili temelje. Roke mehanično ploskajo govornikom, včasih manj, pa spet zateglo, močno.

»Tovariši, govoril bo ta in ta...« Ploskanje. Saj so besede skoro vse iste: velika zmaga je izvojevana, zmaga, ki jo čutijo srca in gledajo oči!

Le redko kdo posluša besede, ki bobnijo navdušujoče, glasno iz zvočnika, človek v takih trenutkih rajši prisluhne srcu, ki ga pelje nazaj v preteklost in usmerja v bodočnost: povest duše, ki se izraža v utripih srca, je ušesu najprijetnejša. Na drugi strani reke, pod pobočjem privozi vlak. Iz oken štrle drogovi z zastavami, glave se sklanjajo skozi okna, da bi nas videle, roke, z belimi

robcami mahajo. Prisluhnemo za trenutek njihovim klicem, potem jim odgovarjamo: glas je nerazumljiv, iz vseh mogočih klicev in besed, vsak hoče pokazati svoje veselje po svoje; strne se in veter ga odnese proti vlakom, ki ga vleče lokomotiva, noseča pred seboj sliko maršala.

Spet poslušamo, ploskamo, vzklikamo.

Nekdo nam čita imena udarnikov in pohvaljenih, tuja so vmes, pa spet domača — nepoznana. V ponos jim bo znak udarnika, simbol današnje borbe in uporne vztrajnosti, tak, kakršen je naslikan na velikem kartonu nad vrati predora.

»Poglej to množico zastav!« rečem svojemu tovarišu Petru, ko poslušava dolgočasno skandiranje in mahanje z zastavami, ki se sklanjajo druga k drugi. »Kje bi jih mogel dobiti toliko skupaj kakor tu? Veš, tu postane človek zares mlad in nov.«

»Prav imaš,« mi pritrjuje, kimajoč z glavo in zroč nekam po strani. »Poslušaj!« me prekine.

Prisluhnem.

Tuje, nerazumljive besede, ki se mi zde, da nisem še nikdar slišal njim podobnih. Na tribuni so črnci iz Afrike, Indijec, Kitajec... Pozorno slede brigadirji njihovim besedam in gibom rok, ki mahajo, kakor bi nas hotele objeti, objeti vse in odnesti s seboj našo moč in mladost v kraje, kjer se borijo oni. Pot jih je zanesla k nam, ni naključje — ves svet čuti utripanje življenja pri nas.

Ploskamo jim, ker vemo, da govore o sebi in o nas. Tuje zvone njihove besede, ko jih poslušamo. Pa vse bolj domače, naše se nam zdijo, ko slišimo, kako tolčejo sovražnika, kako napredujejo. Razumemo jih, saj je še pred našimi očmi čas, ki ga doživljajo oni, kakor smo ga doživljali mi.

Gledam minerje, stoječe okrog velikega nasipa svoje, ne vem kolikokrat udarne brigade. Pred dnevi sem jih gledal, ko so prihajali iz predora sivi po licih od prahu, raztrgani od ostrega kamenja, s svetilkami v rokah. Danes so novi kakor za praznik. Z očmi se srečavam z enim od njih, s katerim se pozna, njegov obraz je vedno enak, nasmeh mu jasni čelo, žive oči niso nikdar utrujene.

Končano je.

Brigade pojo po cesti, ko odhajajo urejene v ravnih vrstah, brigadirji izbočenih prsi, med njimi dekleta zagorelih obrazov, ponosna, s samozavestnim korakom. Grki gredo zadnji: spredaj dve zastavi, ki jih nosita fanta v narodni noši. Skale Vranduka so zlomljene. Včeraj sta si segli v pozdrav prvi roki skozi odprtino v sredi. Ta rod zna lomiti, kar je napoti, in z enako silo graditi svoj dom.

PREŽIHOV VORANC:

PRVI KORAK

Ko sem bil 10 let star, sem imel prvi konflikt s pangermanskim pritiskom na slovensko zemljo. Takrat sem hodil v ljudsko šolo v Kotljah na Koroškem, ki je bila dvojezična. To se pravi, da se je poučevala slovenščina dve uri na teden po šolskem pouku. Učni jezik take šole je bil nemški. Otroci smo bili 99 % Slovenci, kmetje in delavci, ki od doma nismo znali besedice nemški. Naši učitelji so bili germanizatorji. Ko smo izstopili učenci iz take šole, nismo znali ne slovenski in ne nemški. Tako se je godilo tudi meni. Verouk v teh šolah je bil slovenski in tudi molilo se je pred in po šoli slovensko.

Takrat je prišel k nam nov učitelj. Bil sem v drugem razredu, v katerem sem predsedel vsega skupaj 7 let, ker ni bilo več razredov na šoli. Ta učitelj je bil trd Nemec. To je bila neka sprememba. Do tedaj so prihajali na šolo sami učitelji-nemčurji, potujčeni Slovenci, ki so imeli nalogo med nami nadaljevati, to kar so sami že izpolnili. Ta učitelj je bil pa Nemec. Najbrž so takratne šolske oblasti našo ponemčevalnico že smatrale za dovolj zrelo, da lahko na njej nastavijo trdega Nemca.

Nekega dne, kmalu potem, ko je ta učitelj prišel k nam, nam je rekel:

»Otroci, odslej boste pa nemško molili. Nemška šola je in zato boste molili nemški.«

Ker nihče ni znal moliti po nemško, nas je učitelj začel učiti nemški očenaš. V nekaj dneh ga je razred že znal.

Jaz sem bil zdoma protinemško vzgojen. Oče je bil najemnik grofovske zemlje in je socialno izkoriščanje vezal z nacionalnim zatiranjem, ker je bila naša krušna gospoda nemškega rodu. Vedno me je izpraševal, kaj je novega

v šoli, in je bil do učiteljev nemčurjev zelo kritičen. Ko sem mu povedal, da novi učitelj vpeljuje nemško molitev, se je razhudil in je klet. Potem je stvar preudaril in mi je odločno rekel:

»Ti ne boš nemško molil. Ti moli še naprej po domače in, če učitelj kaj hoče, naj me pokliče.«

Oče je bil zelo trmast in nepopustljiv, učitelj pa je bil videti tudi zelo odločen. Našel sem se torej med dvema mlinskima kamnoma in moj položaj gotovo ni bil prijeten. Moram reči, da se je tudi meni malo upirala nemška molitev, toda tako hudo spet ni bilo, ker sem bil še otrok, ki se vsega navadi.

V šoli smo molili po nemško že nekaj dni. Vsi smo molili na glas. Jaz sem se ravnal po očetovem navodilu in sem dosledno molil slovenski, toda nekoliko tiše, da učitelj mojega glasu ni mogel slišati. Ali učitelj je med molitvijo opazoval gibanje ustnic. Pri tem je zapazil, da se moje ustnice drugače gibljejo, kakor bi se pa morala pri nemški izgovorjavi. Zato je zaustavil molitev in takoj zavpil nad menoj:

»Kaj delaš ti?«

»Ta pa po slovensko moli,« me je takoj zatožil moj šolski sosed. Bil je tudi drugače sin našega sosedu, graščaku.

Učitelj je zdaj zdijval. Začel je vpiti nad menoj in mi groziti. Potem me je vprašal, če bom odslej molil nemški.

»Ne bom, ker ne smem,« sem mu odgovoril.

To ga je še bolj razkačilo. Držal nam je celo pridigo, kaj je šola in kaj je država in da v šoli sme le eden komandirati, nikakor pa ne dva. Zvečer me je za kazen zaprl po pouku.

To je bil seveda ogenj v streho pri

mojem vročerknem očetu. Takoj drugi dan je šel k predsedniku šolskega odbora, ki je bil tudi Slovenec, ga prisilil, da je šel z njim v šolo med poukom, kjer se je takoj lotil učitelja. Potem sta se dajala zelo resno. Moj oče je vpil kakor obseden in učitelj se je začel umikati. Spominjam se še, kako je oče vpil nad učiteljem:

»V dvajsetih letih bo v Kotljah slovenska šola, pa recite, kar hočete. Kaj pa hodite sem k nam prepričel. Itd.«

Mene je bilo zelo sram pred učiteljem in pred vsem razredom. Takrat se še nisem zavedal velikega in pogumnega dejanja, ki ga je storil moj oče, preprost najemnik in delavec, za svoj zatirani narod.

Štirideset let pozneje sem se vrnil v svoj domači kraj, v naše mogočne Kotlje. Vrnil sem se na pol živ iz lagerja v Mauthausenu, kamor me je zapril nemški fašizem. Ko sem izpraševal sosedu, kje je ta ali oni moj stari znanec ali sošolec, so mi povedali, da je tisti moj sošolec, ki me je takrat zatožil zaradi slovenske molitve, pobegnil pred našo oblastjo v Avstrijo, ker je imel zelo, zelo kosmato vest. Bivša Jugoslavija mu je dala mastno in ugledno službo pri industriji, ki jo je izrabljala zato, da je širil nemški fašizem. Partizani so ga že nekajkrat lovili, toda vedno jim je znal odnesti pete. Sedaj je tudi on v Avstriji, kjer se bori za »nedeljivo Koroško«. Kotlje pa so za vedno slovenske.

Tako sem imel jaz prvi konflikt s pangermanizmom, ki je prodiral proti Jadranskemu morju in dalje na jug. Zato ker sva mu z očetom takrat napovedala bitko, ker je to bitko vodilo tudi mnogo drugih, smo končno zmagali. Resnične in končne zmage moj oče ni dočakal več. Bitko je moj oče končal že leta 1944.

Toda pred smrtjo je še videl in govoril s partizani v svoji skromni bašti. In zato mu smrt ni bila težka.

Jugoslovanski pionirji hočejo postati letalci

Dolga tisočletja si je človek želel, da bi se lahko povzpел nad oblake in se tako okretno gibal v zraku kakor ptice. Znana je žalostna usoda prvega letalca Ikarusa, ki si je zaželel sinjih višin, pa je prišel preblizu sonca, ki mu je učinilo krila, da je strmoglavil v morje. V srednjem veku so nekateri učenjaki konstruirali različne stroje in krila, ki naj bi jih ponesli med oblake. Večina jih je žalostno končala: če se niso ponesrečili, pa jih je množica linčala ali kako drugače usmrtila, ker so jih imeli za čarovnike. Šele v dvajsetem stoletju se je človeški razum tako razvil, da si je ustvaril umetna krila in jeklene ptice, ki s silno brzino merijo veliko razdalje.

Ni čudnega ni, če si tudi pionirji, ki so že toliko videli in slišali o letalih, zaželijo poleteti v sinje višave. Seveda pa je od želje do resničnega letenja dolga in težka pot. In to pot začenjajo pionirji z modelarstvom. V Jugoslaviji se sedaj ustanavljajo poleg srednješolskih že tu-

di pionirski letalski krožki. Ljudskošolski pionirji tvorijo nižjo skupino pionirskih modelarjev, srednješolski pa višjo skupino. Vsaka skupina ima svoj načrt, ki je sestavljen po načelu od lažjega k težjemu. To omogoča pionirjem, da zmerejo razmeroma precej težko tehnično izdelovanje modelov. Nižja skupina začne s prav lahkiimi gubanimi modeli, nadaljuje z izrezanimi in z modeli iz pollepenke. Višja skupina pa začneja z lesenimi modeli ter konča s pravimi, ki so sposobni visokega starta in daljšega jadriranja.

Živo zanimanje, veselje in navdušenje, ki spremlja delo v pionirskih modelarskih krožkih moreš videti samo pri krožkovi uri. Tu boš slišal ragovore o lepih oblikah kril in trupa, o pravilno izdelanem višinskem krmilu itd.

Še prav posebno zanimivo je biti pri startanju. Kadar imajo člani modelarskega krožka izdelanih že nekaj dobrih modelov, izkoristijo lepo mirno popoldne za startanje modelov na prostem. Modelarji, ki so bili pri gradnji točni in natančni, so veseli, ker jim modeli lepo lete; oni pa, ki so bili pri delu površni, se navadno jeze, ker nimajo uspeha pri letanju. Včasih pa tudi najbolj natančno izdelano letalo ne leti. Takrat nastopi razočaranje. Krivda, da dobro izdelani modeli ne lete, je največkrat v nestrpnosti pionirja, ki hiti metati model kar naprej, ne da bi se po vsakem startu ustavil in pregledal model ter ga pravilno uredil. Kadar se mali pionir nauči dobro in razumno pregledovati model ter ga pred startom skrbno urediti, takrat je postal že pravi modelar, zrel za samostojno startanje. Koliko veselja, žarečih oči in rdečih ličk je pri takem startanju! In koliko »strokovnih vprašanj« ter »strokovnih odgovorov in nasvetov«!

Marsikdo bi morda rekel: samo igrakanje! Mogoče, toda kakšno igrakanje? Tako, pri katerem bodo že pionirji pridobili vse osnovne pojme letalstva in se bodo navdušili zanj.

Kaj se skriva v teh številkah?

Telegrafski tečaj za pionirje

Pionirji v Jugoslaviji se pridno učijo, kajti vedo, da brez učenja ne more biti uspehov. V Zagrebu dovršujejo pionirsko železnico, v Beogradu pionirsko mesto že čaka, da bo zapiskal prvi vlak na beograjski mladinski progi. Tudi ljubljanski pionirji bodo kmalu dobili svojo železnico, prav tako, kakor imajo otroci v Sovjetski zvezi že davno svoje otroške železnice, ki jih sami upravljajo in se pri tem vzgajajo in učijo.

Zagrebski pionirji pa so še posebno marljivi. Tam je namreč posebna pionirska železniška šola. Ta je priredila telegrafski tečaj za pionirje, ki je bil nedavno končan. Na tečaj je hodilo 26 pionirjev. Uspehi pri učenju so bili zelo veliki. 21 pionirjev je položilo končni izpit z odličnim, ostali pa s prav dobrim uspehom. Tečaj je trajal 25 dni.

Zagrebski pionirji bodo imeli svojo železnico

Mladinski aktiv delavnic državnih železnic v Zagrebu je na II. kongresu Ljudske mladine Hrvatske predlagal, da bi v Zagrebu pričeli že letos z gradnjo pionirske železnice v Maksimiru. Proga bo dolga dva in pol kilometra, imela bo dve postaji, upravljali pa jo bodo pionirji. Proga bo tekla čez tri manjše mostove, ki jih bodo morali zgraditi mladi graditelji sami. Vagončke za pionirsko železnico bodo izdelali v prostem času mladi delavci in nameščenci železniških delavnic v Zagrebu, ki so dali pobudo za začetek del.

Sedaj pa bo gradnja pionirske železnice v Maksimiru v Zagrebu kmalu končana. Dela so v polnem teku. Zemeljska dela so dovršena že v vsej dolžini proge, ki bo dolga 2.900 metrov. Trase je dovršene več ko polovico. Napravili so dva mostička. Zdaj polagajo pragove in tračnice. Pri prvi postajni zgradbi v Maksimirskego gozdu postavljajo kretnice in ostalo potrebno opremo.

Na pionirski železnici bosta dve postaji, ki bosta po velikosti enaki navadnim železniškim postajam. Tudi postaji bosta kmalu gotovi. Krajevni sindikalni svet je dal namreč za zidanje teh postaj zidarje, tesarje, ključavničarje in mizarje. Pri zaključnih delih pa bo seveda priskočila na pomoč tudi mladina.

Železniške delavnice v Zagrebu skupaj s kurilnicami dokončujejo konstrukcijo za most na pionirski progi, tri vagonce, stroj za obračanje lokomotive, telefonsko in telegrafsko opremo in signalne naprave. Vagoni za pionirsko železnico bodo hkrati prvi vagoni, ki jih bo izdelala železniška delavnica v Zagrebu.

Jugoslovanska zvezna vlada je poklonila pionirski železnici v Zagrebu lokomotivo, ki je bila napravljena v tovarni vagonov v Slavenskem Brodu.

Najbolj pa je pomagala pri rojstvu pionirske proge inženirska četa Jugoslovanske armade, ki je postavila lesen most, dolg 19 metrov, in betonski most, dolg 8 metrov. Borci Jugoslovanske ar-

made so postavili oba mostova deset dni pred rokom. Poleg tega so graditeljem proge pomagali pri prevažanju materiala, iztovarjanju gramoza in pri drugih delih.

ZAKAJ ZATO

ZAKAJ VODA NE GORI?

Zato, ker je nastala pri gorenju. Kaj pa je treba zažgati, da nastane voda? Vodik, plin, s katerim polnijo zračne balone. Sedaj so začeli balone, ki se dvigajo v zrak, polniti z drugim plinom, helijem. Helij ne gori, zato je tudi letanje s takim balonom manj nevarno.

ZAKAJ GASI VODA OGENJ?

Spustimo svečo v vodo — pa nam takoj ugasne. Zakaj? Zato, ker je treba sveči za gorenje zraka, ne pa vode. In ravno zato gasi voda ogenj: ne da zraku, da bi prišel h gorečemu predmetu. A tudi drugače je mogoče pogasiti ogenj: pokriti ga z odejo ali zasuti s peskom. Odeja ali pesek ne puščata zraka k ognju, zato ugasne.

DROBNE VESTI

Ljudska mladina Jugoslavije je prevzela že tretjo veliko delovno obvezo. Poleg gradnje proge Šamac—Sarajevo in tovarne težkih strojev v Železnikih pri Beogradu se je Centralni svet LMJ obvezal za ureditev dohodnih gozdnih poti in gozdnih železnic. V ta namen mora Centralni svet organizirati okoli 60 mladinskih delovnih brigad, katerih delo bo omogočilo načrtno izkoriščanje starih in bogatih gozdov širom Jugoslavije.

V Jugoslaviji so izdelali dokumentarni film »Mladinska proga«, ki prikazuje delovni polet in junaštvo mladine jugoslovanskih narodov na progi Brčko—Banovići. Scenarij je napisal Gustav Gavrini, ki je film tudi zrežiral, glasbeno pa ga je obdelal Milan Ristić.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Dragi moji prijatelji! Gotovo ste že vsi težko pričakovali odgovora na pisma, ki ste jih poslali stricu Jožu. Tokrat pa se mora oprostiti, da vam še ne more odgovoriti. Veste, tako lepi poletni dnevi so sedaj, da me kar ni zdržalo več v mestnem prahu in sem odšel malo na deželo, da si oddahnem od dela in se z vami vred naužijem lepih počitniških dni. Saj sami prav dobro veste, kako lepo je biti prost v zeleni naravi, brez skrbi in brez šole.

Seveda moje počitnice niso tako dolge kakor vaše, vendar pa sem se jih razveselil tako, da moram to svoje veselje zaupati tudi vam. Samo po sebi razumljivo je, da na vas nisem pozabil in se vas čisto spominjam, kadar gledam naše planine nad slovenskimi vasicami, kjer domujete vi in uživate poletno son-

ce. Marsikaterega pionirčka sem že srečal in kar srce mi je poskočilo, ko me je tako lepo po slovensko pozdravil. Kar vedel sem, da mora biti moj prijatelj. Morda pa bom srečal še katerega od vas in takrat bomo postali gotovo še boljši prijatelji.

V prihodnji »Mladi Koroški« vam bom vsem odgovoril na vaša pisma, saj vam vendar ne smem ostati dolžan odgovora. Do takrat pa se veselite počitnic, pa na vašega strica Joža ne pozabite in mu tudi v poletnem času pridno pišite, kaj vam leži na srcu, da se bomo prav po prijateljsko lahko pomenili, kaj smo vselega in lepega doživeli med počitnicami.

RESITEV UGANKE

Slon, osel, lisica, miška, krokar, koza, muca.

SLIKA BREZ BESED

